

Pekka Toivanen: Bröderna Mommas skeppsvarv i Jakobstad 1666-1672. Jakobstads Museums publikationer nr 15. Jakobstad 1982. 109 sid.

I det förenade Sverige-Finland intog inom den norra delen Österbotten länge en särskild plats med avseende på skeppsbyggeriet. Sannolikt gick traditionerna inom denna verksamhet långt tillbaka, kanske ända till medeltidens förra del. Därom är beläggen dock för magra.

När storföretagarna, de holländska bröderna Momma, senare adlade Reenstierna, som en gren av sin vittfamnande verksamhet startade ett skeppsvarv i Jakobstad 1666, varade detta äventyr, tydligen mest på grund av inre stridigheter, blott sex år. Betydelsen av det var emellertid större än man kunde ana av den korta tiden. För första gången infördes effektivt kravellbyggnadstekniken, där senare Österbotten skulle fira sådana triumfer. Kronovarv, som det i Kronoby (Karleby), och de österbottniska båtsmännens uteslutande funktion i flottan som timmermän, skvallrar om vikten av senare skeppsbyggnad, liksom även de österbottniska skeppsbyggarnas roll som läromästare för delar av Sverige, särskilt de norra. Pekka Toivanen har skrivit en väl belagd och läsvärd studie i ämnet, som man får hoppas följs av flera. Den österbottniska skeppsbyggnadshistorien är förvisso ett stort och föga uppföljt ämne.

